

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/526/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1614205715
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1614205715.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa: RÓ. Č., A. M. X. XXXX, zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Peter Rybár, s.r.o., Košice, Kuzmányho 29, proti odporcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO : 35 807 598, Bratislava, Pribinova 25, o nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Malacky zo dňa 4. 7. 2014 č.k. 6C 245/2014 - 10, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhal voči odporcovi uloženia povinnosti zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľa, vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010; spoločnosti IKEA Components s.r.o. a ďalším zamestnávateľom navrhovateľa žiadal uložiť zákaz vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľa v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010. Návrhom vo veci samej - určovacím návrhom - sa navrhovateľ mieni domáhať voči odporcovi určenia, že odporca nemá právo na zrážky zo mzdy navrhovateľa na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov zo dňa 2. 12. 2010.

V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že navrhovateľ ako dlžník a odporca ako veriteľ uzavreli dňa 2. 12. 2010 zmluvu o úvere, na základe ktorej bol navrhovateľovi poskytnutý úver v sume 500 € mesačne, ktorý sa navrhovateľ zaviazal splácať v 12 mesačných splátkach po 82 € s tým, že po navýšení úveru o poplatok v sume 484 € zaplatí sumu 984 €. Zároveň dňa 2. 12. 2010 uzavrel navrhovateľ s odporcom podľa § 551 Obč. zák. dohodu o zrážkach zo mzdy, v ktorej bolo dohodnuté, že na uspokojenie pohľadávky veriteľa zo zmluvy o úvere bude zabezpečené vykonávaním pravidelných mesačných splátok zo mzdy dlžníka - navrhovateľa v sume 82 €, až do riadneho uhradenia pohľadávky veriteľa. Zo žiadosti o zrážky zo mzdy zo dňa 2. 1. 2012 adresovanej spoločnosti IKEA Components s.r.o. súd zistil, že odporca z dôvodu, že navrhovateľ nesplácal úver riadne a včas, pristúpil k výkonu zrážok z jeho mzdy počnúc mesiacom február 2010. Navrhovateľ považuje zmluvu o úvere zo dňa 2. 10. 2010 za problematickú z eurokonformného hľadiska, obsahujúcu neprijateľné zmluvné podmienky. Nenamietal ale, že právny vzťah bol uzavretý, že mu bol poskytnutý úver a zo zmluvy mu vyplýva povinnosť tento splácať; poukazoval len na to, že keďže zmluva o úvere trpí nedostatkom podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľských úveroch, je úver bezúročný a bezpoplatkový a odporca má právo domáhať sa voči nemu len vrátenia poskytnutej sumy úveru vo výške 500 €. Prvostupňový súd považoval za nesporné, že uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy (§ 551 Obč. zák.), keď prostredníctvom tohto zabezpečovacieho inštitútu veriteľ zabezpečuje splnenie svojej pohľadávky. V spotrebiteľských zmluvách, akou je aj zmluva o úvere zo dňa 2. 12. 2010, je neprípustné len zabezpečenie splnenia

záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy prostredníctvom zabezpečovacieho prevodu práva (§ 53 ods. 7 Obč. zák.). Použitím výkladu „a contrario“ dospel súd prvého stupňa k záveru, že ostatné zabezpečovacie prostriedky sú v spotrebiteľských zmluvách povolené, vrátane dohody o zrážkach zo mzdy. Súd prvého stupňa dodal, že z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nevyplýva, že by sa zrážky zo mzdy realizovali spôsobom, ktorý by bol v rozpore s právnymi predpismi. Navrhovateľ namietal dohodnutý spôsob splácania úveru, pričom návrhom vo veci samej sa mieni domáhať určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy. Potreba naliehavosti úpravy pomerov účastníkov konania, a tak aj nevyhnutnosti nariadenia predbežného opatrenia, ktorá spočíva iba v požiadavke vyhlásenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy (určenia, že odporca nemá na zrážky zo mzdy navrhovateľa právo) bez toho, aby sa navrhovateľ zároveň domáhal určenia neplatnosti zmluvy o úvere, však nie je daná. Podľa názoru prvostupňového súdu nemôže existovať naliehavý právny záujem iba na vyhlásení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, pokiaľ dohoda (zmluva) o poskytnutí finančných prostriedkov, je vo všetkých svojich dojednaniach platná. Navrhovateľ zároveň neosvedčil existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, keď zrážky zo mzdy sa žiadali vykonávať od februára 2012 a navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia až po dvoch rokoch odo dňa realizácie týchto zrážok. Z uvedených dôvodov prvostupňový súd návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia zamietol. Po právnej stránke svoje rozhodnutie oprel o ust. § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 písm. e/, ods. 2 O.s.p.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa na základe ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a v konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporcovi v konaní žiadne trovy nevznikli.

Uvedené uznesenie napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ, v celom rozsahu, domáhajúc sa jeho zmeny a vyhovenia návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia tak, že odporcovi uloží povinnosť zdržať sa výkonu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľa vyplývajúceho z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010 a spoločnosti IKEA Components s.r.o. a ďalším zamestnávateľom navrhovateľa sa zakazuje vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľa v prospech odporcu na základe Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010. Vo veci samej sa navrhovateľ bude domáhať určenia, že odporca nemá právo na zrážky zo mzdy navrhovateľa vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010. Navrhovateľ eventuálne navrhoval pozmeniť v poradí tretej výrok rozhodnutia tak, že navrhovateľ sa vo veci samej bude domáhať určovacou žalobou určenia, že odporca nemá právo na zrážky zo mzdy navrhovateľa vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010 a bezúročnosti a bezpoplatkovosti Zmluvy o úvere č. 103400766 uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010.

Navrhovateľ v odvolaní poukazoval na to, že v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vôbec neuvádzal, že sa vo veci samej bude domáhať len určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ako to uzavrel súd prvého stupňa, ale v ňom uviedol, že sa vo veci samej bude domáhať určenia toho, že odporca nemá právo na zrážky zo mzdy navrhovateľa. Uvedené výroky sú pritom zásadne odlišné. Neexistenciu práva na zrážky zo mzdy navrhovateľ odôvodňuje nie len neplatnosťou dohody o zrážkach zo mzdy ale tiež bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere a tiež neplatnosťou zmluvy o úvere v časti odplaty. Navrhovateľ sa teda nemieni domáhať určenia neplatnosti celej zmluvy o úvere, ako to nesprávne uzavrel prvostupňový súd. v konaní vo veci samej bude musieť konajúci súd vyvodiť viacero čiastkových záverov a vysporiadať sa s viacerými skutočnosťami, a to s platnosťou dohody o zrážkach zo mzdy, bezúročnosťou a bezpoplatkovosťou zmluvy o úvere a súladom odplaty za poskytnutie úveru s dobrými mravmi. Navrhovateľ v odvolaní argumentoval tiež tým, že spotrebiteľ má vždy naliehavý právny záujem na určení neprijateľnosti zmluvnej podmienky (dohody o zrážkach zo mzdy, odplaty za poskytnutie úveru a pod.), ako to vyplýva napr. z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 5Co 358/2009 zo dňa 26. 4. 2010, neobstojí preto rozhodnutie prvostupňového súdu o zamietnutí návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu. Za nesprávne označil aj tvrdenie súdu, že navrhovateľ neosvedčil existenciu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, keď „ zrážky zo mzdy sa žiadali vykonávať od februára 2012 a navrhovateľ podal návrh na nariadenie predbežného opatrenia až po dvoch rokoch odo dňa realizácie týchto zrážok.“ K tomu dodal, že navrhovateľ trpel výkon zrážok v domnení, že sú vykonávané v súlade so zákonom za účelom uspokojenia existujúcej pohľadávky odporcu a že týmto zrážkam nijako nemôže zabrániť. O ich novej nezákonnosti sa dozvedel až od právneho zástupcu v deň udelenia splnomocnenia právneho

zástupcovi. Navrhovateľ trval na tom, že splnil všetky náležitosti potrebné pre preukázanie potreby poskytnutia predbežnej ochrany. V prejednávanom prípade je bezprostredne hroziacou ujmom hrozba ďalšieho výkonu nezákonných zrážok. Odporca v čase výkonu zrážok zo mzdy navrhovateľa disponuje značnou časťou príjmu navrhovateľa. Tým, že zamestnávateľ navrhovateľa podľa dohody o zrážkach zo mzdy každý mesiac vykonáva zrážku zo mzdy, dochádza „de facto“ k znemožneniu dobrovoľného plnenia zo strany navrhovateľa. Tým, že sa mu znížil mesačný príjem, znemožnilo sa navrhovateľovi dobrovoľné platenie splátok podľa zmluvy o úvere. Zásadným je tiež v danom prípade porovnanie práva dodávateľa (odporca) na výkon zabezpečovacieho prostriedku (dohody o zrážkach zo mzdy), ktorého platnosť je viac než pochybná a na druhej strane práva spotrebiteľa (navrhovateľa) na ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Vychádzajúc z práva Európskej únie je pritom zrejmé, že právo spotrebiteľa na ochranu jeho práv musí byť uprednostnené pred právom dodávateľa na výkon zrážok zo mzdy, o to viac, keď je dôvodne spochybnená nielen platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, ale aj existencia samotného nároku.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej poukazyval na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 28. 11. 2012 sp. zn. 6 M Cdo 5/2012, a na závery v ňom uvedené, z ktorých plynie, že pre potreby rozhodnutia o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia nemôže ísť zo strany súdu o dokazovanie v plnom rozsahu, vyžaduje sa len osvedčenie dôvodov na jeho vydanie, t.j. na potrebu dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obavu o ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia, dôvodnosť nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Osvedčenie a dokázanie nejakej skutočnosti je rozdielne mierou zisťovania skutkového stavu pri vydávaní uznesenia o predbežnom opatrení a rozsudku. osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na predbežné opatrenie. Podobne podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR č.k. 6 Cdo 171/2010 pri nariadení predbežného opatrenia súd poskytne oprávnenému účastníkovi dočasnú ochranu, prípadne zabraňuje ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia aj za cenu, že skutočný stav veci nie je ešte náležite zistený, a teda že subjektívne právo ani jemu zodpovedajúca povinnosť nie sú celkom nepochybné. Napokon argumentoval aj poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR č.k. 5 Obdo 33/2001 zo dňa 13. 12. 2012, podľa ktorého ochrana toho, proti komu má navrhované predbežné opatrenie smerovať, nemôže dosiahnuť takej intenzity, aby prakticky znemožňovala ochranu oprávnených záujmov druhej strany.

Odvolací súd preskúmal uznesenie prvostupňového súdu v napadnutom rozsahu (t.j. v celom rozsahu), podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie, ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 76 ods. 1 písm. e/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami.

Podľa § 76 ods. 1 písm.f/ O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby niečo vykonal, niečoho sa zdržal alebo niečo znášal.

Podľa § 76 ods. 2 O.s.p. predbežným opatrením možno nariadiť povinnosť niekomu inému než účastníkovi len vtedy, ak to možno od neho spravodlivo žiadať.

V zmysle cit. ustanovenia § 74 ods. 1 O.s.p. predpokladom pre nariadenie predbežného opatrenia ešte pred rozhodnutím vo veci samej, je potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Potreba dočasnej úpravy pomerov účastníkov alebo obava z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia musí byť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia aspoň osvedčená, t.j. musí sa javiť aspoň ako pravdepodobná; nárok teda nemusí byť preukázaný. Spoločným znakom oboch typov predbežných opatrení je ich dočasný - predbežný charakter. Navrhovateľ navrhovaným predbežným opatrením sleduje dočasnú úpravu pomerov účastníkov (t.j. predbežné opatrenie nenavrhuje nariadiť z dôvodu obavy z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia).

Nariadenie predbežného opatrenia z dôvodu potreby dočasnej úpravy pomerov je teda prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí alebo osvedčí právny vzťah medzi účastníkmi, ak tieto vzťahy vyžadujú

dočasnú úpravu, ak sa v právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvorí nenávratný stav a ak sa neprímeraným spôsobom nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi (t.j. že účastník nie je obmedzený spôsobom neprímeraným povahe veci).

Predbežné opatrenie musí mať navyše vzťah k právnemu vzťahu, ktorý je predmetom konania vo veci samej. Už z návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí byť o.i. zrejmé, čoho sa navrhovateľ predbežného opatrenia mieni domáhať návrhom vo veci samej. Uvedená náležitosť návrhu je potrebná práve pre posúdenie vzťahu navrhovaného predbežného opatrenia s konaním vo veci samej, t.j. či predbežné opatrenie má vzťah k veci samej (či je daná súvislosť a kontinuita predbežného opatrenia s predmetom konania vo veci samej). Je pritom potrebné, aby vzťah, ktorý sa dočasne upraví predbežným opatrením, bol vyriešený rozhodnutím vo veci samej. Táto spojitosť musí byť nielen vecná ale i bezprostredná, priama, inak nemožno hovoriť o naliehavosti požadovanej dočasnej úpravy.

V konaní o vydanie predbežného opatrenia je výlučne vecou účastníka, ktorý navrhuje vydanie predbežného opatrenia, učiniť príslušné tvrdenia a tieto podložiť dostatočnými dôkazmi, z ktorých súd vyvodí záver o prípustnosti a opodstatnenosti jeho návrhu na predbežné opatrenie. V štádiu, kedy súd rozhoduje o návrhu na vydanie predbežného opatrenia nie je totiž časový priestor na vykonávanie rozsiahleho dokazovania (§ 75 ods. 4, § 102 ods. 1 O.s.p.).

Založenými listinami je preukázané, že navrhovateľ dňa 2. 12. 2010 uzavrel s odporcom Zmluvu o úvere, na základe ktorej bol navrhovateľovi poskytnutý úver vo výške 500 €, ktorý sa zaviazal splácať v celkom 12 mesačných splátkach po 82 €. Účastníci konania zároveň uzavreli aj Dohodu o zrážkach zo mzdy, podľa § 551 Obč. zák. Navrhovateľ sa návrhom vo veci samej mieni domáhať určenia, že odporca nemá právo na zrážky zo mzdy navrhovateľa vyplývajúce z Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov uzavretej medzi navrhovateľom a odporcom dňa 2. 12. 2010.

Listom zo dňa 2. 1. 2012 odporca požiadal zamestnávateľa navrhovateľa o výkon zrážok zo mzdy navrhovateľa; podľa obsahu tohto listu činila výška dlhu v tom čase 1.420,63 €. Na uvedenom liste sa nachádza aj poznámka napísaná rukou v znení „Od 02/2012 žiadam zrážať zo mzdy mesačne 140 €“ a pod ňou nečitateľný podpis (zrejme navrhovateľa). Odporca v uvedenom liste tiež uvádza, že navrhovateľ z celkovej dlžnej sumy uhradil 0 €.

Navrhovateľ tak podľa odvolacieho súdu osvedčil právny vzťah s odporcom založený Zmluvou o úvere, ako aj Dohodou o zrážkach zo mzdy, t.j. spotrebiteľskej zmluvy, v ktorej navrhovateľ má postavenie spotrebiteľa, ktorému právna úprava podľa § 52 a nasl. Obč. zák. priznáva zvýšenú právnu ochranu (v tomto smere nemožno argumentácii navrhovateľa v odvolaní namietat). Na základe predmetnej Zmluvy obdržal navrhovateľ od odporcu úver vo výške 500 €. Navrhovateľ však nelogicky vo svojom návrhu neuviedol ďalšie pre posúdenie veci významné skutočnosti, predovšetkým, akú čiastku doposiaľ odporcovi celkovo uhradil, resp. pokiaľ úver nespláca, či v minulosti nesplácal, z akých dôvodov, čo sú všetky skutočnosti, ktoré sú dôležité pre posúdenie potreby navrhovanej dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi konania. Pritom v zmysle ust. § 75 ods.2 O.s.p. je navrhovateľ predbežného opatrenia povinný v návrhu opísať rozhodujúce skutočnosti odôvodňujúce nariadenie predbežného opatrenia, ktoré však v návrhu zjavne chýbali. Podľa pôvodne dohodnutých zmluvných podmienok mal byť dlh uhradený v priebehu 12 mesiacov od uzavretia zmluvy o úvere 2. 12. 2010), podľa tvrdenia odporcu v liste zo dňa 2. 1. 2012 (ktorým zamestnávateľa navrhovateľa požiadal o výkon zrážok) však k uvedenému dátumu na pohľadávke nebolo navrhovateľom uhradené vôbec nič (t.j. ani istina, ktorá bola predmetom úveru, príp. aspoň jej časť). Tieto absentujúce skutočnosti, týkajúce sa splácania či nesplácania dlhu (a jeho dôvodov) potom chýbali pri posudzovaní potreby dočasnej úpravy pomerov medzi účastníkmi navrhovaným predbežným opatrením, napr. z hľadiska osvedčenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, ako na to poukázal aj prvostupňový súd. Pokiaľ ide o riešenie otázky platnosti právnych úkonov, tieto otázky nemožno riešiť ako prejudiciálne v rámci rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, tieto môžu byť a aj budú predmetom konania vo veci samej.

Odvolací súd z uvedených dôvodov uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil, hoci čiastočne z iných právnych dôvodov.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p. odporca bol v odvolacom konaní úspešný, trovy mu však nevznikli, preto mu nebola priznaná žiadna náhrada.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.